

(3 Hours)

(Total Marks: 100)

N.B: (1) All questions are compulsory

(2) All questions carry equal marks. (20 Marks each)

1. Discuss International Relations. Discuss its scope and relevance.

OR

Define power and discuss various determinants of power

2. Do you agree that present world order is Unipolar? Give reasons for your answer.

OR

Discuss the role of Cold war in creating a bipolar world.

3. Define conflict and discuss the nature and causes of international conflict

OR

Define Disarmament and discuss major disarmament efforts made for world peace.

4. Critically explain the concept of Globalisation.

OR

Examine the strengths and weaknesses of the European Union

5. **Write Short Notes (Any Two)**

(a) Realist Approach

(b) WTO

(c) IMF

(d) Nonpolarity

(e) Collective Security

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (प्रत्येकी २० गुण)

- प्र.१ आंतरराष्ट्रीय संबंधाची चर्चा करा. त्याची व्याप्ती आणि उपयुक्तता यांची चर्चा करा.
किंवा
सत्तेची व्याख्या द्या आणि सत्तेच्या विविध घटकांची चर्चा करा.
- प्र.२ समकालीन जग हे एक ध्रुवीय आहे का? तुमच्या उत्तराच्या समर्थनार्थ कारणमीमांसा करा.
किंवा
द्विध्रुवीय विश्वरचनेच्या विकासातील शीतयुद्धाच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- प्र.३ संघर्षाची व्याख्या द्या आणि आंतरराष्ट्रीय संघर्षाचे स्वरूप आणि कारणे यांची चर्चा करा.
किंवा
निशस्त्रीकरणाची व्याख्या द्या आणि जागतिक शांततेसाठी निशस्त्रीकरणासंबंधी झालेल्या प्रमुख प्रयत्नांची चर्चा करा.
- प्र.४ जागतिकीकरणाच्या संकल्पनेचे टिकात्मक परीक्षण करा.
किंवा
युरोपियन महासंघाच्या सामर्थ्य आणि दुर्बलता यांचे परीक्षण करा.
- प्र.५ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)
अ) वास्तववादी दृष्टीकोन
ब) जागतिक व्यापार संघटना
क) आंतरराष्ट्रीय नाणे निधी
ड) अध्रुवीयता
इ) सामुहिक सुरक्षा